

ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Приєднання України до Болонського процесу ставить до викладачів вищих навчальних закладів нові, складні завдання професійної іншомовної підготовки випускників, у тому числі майбутніх перекладачів.

Аналіз наукової та методичної літератури свідчить, що багато науковців, як вітчизняних, так і зарубіжних, досліджували різноманітні аспекти, пов'язані з розвитком іншомовних здібностей в умовах вищого навчального закладу (М. М. Гохлернер, І. О. Зимня, М. К. Кабардов, М. С. Магін, Н. Б. Новикова та ін.).

Проте, на жаль, психологічні умови підвищення рівня розвитку іншомовних здібностей майбутніх перекладачів потребує подальшого дослідження.

Іншомовні здібності – це своєрідні властивості людини, її інтелекту, що виявляються в процесі вивчення іноземної мови і є необхідними умовами успіху навчальної діяльності [1, с. 8].

Характеризуючи іншомовні здібності студентів – майбутніх перекладачів, ми робимо висновки про них, керуючись тими вимогами, які ставить перед студентом навчальна, а також майбутня професійна діяльність, оцінюємо його як активного діяча. Іншомовні здібності студентів спираються на наявні в них іншомовні знання, вміння та навички [2, с. 6].

Як свідчать дані спеціальних психологічних досліджень, деякі студенти, які спочатку не можуть опанувати іноземну мову, після спеціального навчання починають засвоювати певні іншомовні вміння та навички й навіть досягають високого рівня майстерності під час вивчення іноземної мови. Помилкою педагога є віднесення до нездібних тих студентів, у яких немає знань. Ігнорування відмінностей між іншомовними здібностями та знаннями в певний момент навчання часто призводить до помилок в оцінюванні можливостей студентів.

Важливо врахувати той факт, що студенти оволодівають і рідною, й іноземною мовою завдяки загальнолюдським здібностям до вивчення мови. Але ці здібності необхідно реалізувати, а для цього необхідні спеціальні засоби навчання: підручник, звукові посібники, вказівки, поради та приклад викладача. А найголовніше – необхідна та діяльність, в якій реалізується здібність до мовлення, тобто читання, аудіювання, письмо, говоріння та переклад. І чим активніше студент це робить, тим краще оволодіває мовою – не лише іноземною, але й рідною.

Лише постійна навчальна активність забезпечує успішне навчання. Без активності уповільнюється розвиток головних психічних функцій (мислення, мовлення, довільного запам'ятовування) [2, с. 6].

Крім того, розвиток іншомовних здібностей передбачає наявність певних якостей пам'яті студента: швидкості, міри вияву, повноти запам'ятовування та відтворення. Особливо важливу роль у розвитку іншомовних здібностей відіграє здатність студентів мислити, виявляти непомітні безпосередньо зв'язки

та відношення. Важливе значення тут мають такі якості мислення, як широта, глибина, якість, послідовність, самостійність, критичність, гнучкість.

Необхідною психологічною умовою, що стимулює процес іншомовного спілкування та сприяє розвитку іншомовних здібностей, слід вважати мотивацію засвоєння іноземної мови.

Для оптимальної організації навчального процесу необхідне, в першу чергу, глибоке знання мотивів навчання студентів, і, по-друге, вміння правильно виявляти їх та розумно керувати ними.

Взявши до уваги твердження відомих дослідників З. Л. Рубінштейна, О. О. Леонтьєва, ми розуміємо під мотивацією систему спонукальних імпульсів, що спрямовують навчальну діяльність студентів за умов позитивної установки викладача, на глибше вивчення іноземної мови, її удосконалення і прагнення розвивати потреби пізнання іншомовної мовленнєвої діяльності [3, с. 56].

Пізнавальні мотиви в процесі розвитку іншомовних здібностей студентів – майбутніх перекладачів, диференціюються таким чином: інтерес до іноземної мови сприяє формуванню мотивів до аналізу мовних явищ, різноманітних за формою і змістом заняттям іноземної мови, до розвитку лінгвістичного мислення; можливість використання іноземної мови як засобу обміну інформацією, отримання знань з її допомогою, вивчення культури, історії, розвитку і сьогодення країни мови, що вивчається, розширення кругозору формує мотив ставлення до іноземної мови як необхідного засобу пізнавальної діяльності. Мотиваційний аспект має вирішальне значення також і для активізації всіх психічних процесів – мислення, сприймання, розуміння і засвоєння іншомовного матеріалу. Позитивна установка на вивчення іноземної мови сприяє покращенню результатів навчання мовленнєвої діяльності.

Таким чином, практика професійної підготовки майбутніх перекладачів, свідчить, що у процесі формування їх професійної компетентності крім спеціальних іншомовних знань, умінь та навиків, необхідно розвивати і психологічні якості, удосконалювати вміння сприймання і розуміння іншомовної інформації, тренувати пам'ять, увагу та розвивати ораторське мистецтво. Крім того, необхідно підвищувати рівні мотивації, сприяючи розвитку пізнання та інтелектуальної діяльності у студентів, прагнучи зрештою підвищити ефективність процесу розвитку їх іншомовних здібностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997.– 376 с.
2. Крутецкий В. А. Проблема формирования и развития способностей // Вопр. психологии. – 1972. - № 2. – С.6.
3. Леонтьев А. А. Педагогическое общение. – М., 1979. – 304 с.

Заявка на участь в конференції

Прізвище	Багрій
Ім'я	Ганна
По-батькові	Анатоліївна
Місце роботи	Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького
Посада	старший викладач кафедри перекладу
Науковий ступінь	кандидат психологічних наук
Наукове звання	-
Назва доповіді	Психологічні умови розвитку іншомовних здібностей майбутніх перекладачів
Чи потрібно розміщувати посилання	так
Контактний телефон	097-611-29-85
E-mail	bahriy_82@mail.ru